

Иступање председавајућег ОЕБС-у, првог потпредседника Владе и министра спољних послова Републике Србије Ивице Дачића на отварању конференције „Европа у кризи: позив на нови дијалог 1975-2015: 40 година хелсиншког завршног акта“, у Европском парламенту у Бриселу:

„Екселенције,
Даме и господо,

Велико ми је задовољство што, као председавајући ОЕБС-у, имам прилику да вам се овде у Европском парламенту обратим поводом 40 година од усвајања Хелсиншког завршног акта. Наше председавање ОЕБС-у је у јулу у Хелсинкију, месту настанка овог важног документа, обележило ову важну годишњицу сазивањем неформалног скупа на високом нивоу, који је обухватио свечану церемонију и расправу о стратешким питањима са којима се Организација тренутно суочава. Важно је, међутим, што се расправа о овом важном јубилеју пренела и у Европски парламент. Верујем да тиме показујемо да смо свесни кључног значаја који је Хелсиншки завршни акт имао за смањење тензија између источног и западног блока, афирмисање идеје о колективној безбедности и превладавање подела у Европи. Могло би се, без претеривања, рећи да је овај документ утицао и на обликовање Европске уније каква је данас, што се, наравно, посебно односи на проширење ЕУ на земље некадашњег „источног блока“.

Када је Србији поверено да буде на челу ОЕБС-а у 2015. години, са задовољством смо планирали обележавање четрдесете годишњице Хелсиншког завршног акта за време нашег председавања. Видели смо то као прилику за подстицање стратешке дебате о начинима како да оснажимо ОЕБС и његову улогу у очувању безбедности на евроатлантском и евро-азијском простору. Међутим, околности су се промениле у међувремену. Нажалост, активна и незамењива улога ОЕБС-а демонстрирана је у реалном свету. На почетку године, суочили смо се са терористичким нападом на сатирични часопис „Шарли Ебдо“. Пре само неколико дана, били смо сведоци незапамћеног терора на улицама Париза. Користим ову прилику да, као председавајући Организације, поновим најоштрију осуду овог терористичког акта и изразим саучешће породицама жртава. Шок који осећамо суочавајући се са таквим терором и екстремним насиљем појачава нашу решеност да не дозволимо да буду угрожени основни принципи демократије и људских права на којима почивају ОЕБС-а и наша друштва, који су гаранција очувања безбедности и мира за све. ОЕБС је јединствен у борби против свих облика насилног екстремизма и чврсто верујемо да је сарадња најбољи одговор на

опасности са којима се суочавају наша друштва.

Даме и господо,

Нашом агендом је доминирала и наставља да доминира криза у и око Украјине; са друге стране, наставили смо, мада у знатно другачијим околностима него што смо очекивали, да усмеравамо и подстичемо дијалог о стратешким питањима у оквиру ОЕБС-а.

У тренутку када нас од Министарског савета у Београду деле још само две недеље, дозволите ми да се укратко осврнем на најважније аспекте ангажмана нашег председавања на плану решавања кризе. Неколико догађаја је утицало на смер активности ОЕБС-а. Политички најважније је, свакако, било усаглашавање Пакета мера у Минску 12. фебруара о.г. у оквиру Нормандијске групе, што се преко Трилатералне контакт групе материјализовало и даље преточило у политички процес на терену. Од маја месеца постигнут је значајан напредак у преговорима у оквиру ТКГ и њених радних група. При том нарочито треба истаћи да је од 1. септембра успостављен прекид ватре дуж линије контакта, који се за сада одржава. Исто тако, постигнут је важан споразум о повлачењу тенкова и неких врста наоружања и верификацији тог повлачења, коју обавља СПМ. Договорене су и одређене мере у оквиру РГ за хуманитарна, односно, економско-социјална питања, које имају за циљ олакшавање изузетно тешких услова у коме живи становништво Украјине погођено сукобом. У РГ за политичка питања тренутно се воде преговори о спровођењу политичких елемената Пакета мера, укључујући о изузетно значајном аспекту - модалитетима за организовање локалних избора у Донбасу. Посебно бих желео да истакнем значајан допринос Специјалне посматрачке мисије стабилизацији прилика. У организационом смислу, веома је важно што смо почетком године мандат СПМ продужили за годину дана, до краја марта 2016. године и обезбедили стабилно финансирање рада мисије за тај период. То је помогло да се мисија консолидује и увећа свој састав у складу са захтевима држава учесница.

Даме и господо,

Садашња криза је нагласила континуирани значај Хелсиншког завршног акта и његов револуционарни концепт свеобухватне безбедности. Верујем да пример који нам пружају творци овог документа, који су, у доба далеко већих подела од данашњих, успели да пронађу храброст да начине искорак који је довео до компромиса, може бити подстицајан и за данашње генерације. Европа и простор ОЕБС-а се суочавају са све сложенијим изазовима. За суочавање са овим изазовима неопходно је поновно успостављање поверења између главних актера. Било да је реч о проблему тероризма и са њим повезаним феноменом „страних бораца“ или о масовним миграцијама, сви треба да будемо свесни да је реч о изазовима које ниједна земља не може сама да савлада. Користим и ову прилику да, као председавајући, укажем да ОЕБС може играти значајну улогу као платформа за дијалог и заједничку акцију у превладавању претњи са којима се суочавамо. У том циљу, неопходно је да заједнички радимо на усавршавању механизма и алата Организације, да јачамо њену оперативност и функционалност, што подразумева и одговарајућу финансијску стабилност, како бисмо могли да се ослонимо на њу онда кад нам је најпотребнија.

У сусрет Министарском савету у Београду, посебно бих желео да истакнем да је један од приоритета нашег председавања усвајање одлуке о миграцијама. Чврсто верујемо да је умрежавање напора свих међународних чинилаца од кључне важности за суочавање са овим комплексним феноменом. Са својим јединственим приступом безбедности кроз три димензије, ОЕБС може бити важна „карика“ у ланцу међународних напора са циљем да се мигрантска криза реши на одржив начин и уз поштовање људских права свих који су погођени кризом. Посебно треба имати у виду да су шест земаља, које су Медитерански партнери ОЕБС-а, уједно и земље Јужног суседства Европске уније. Безбедност у Европи и на ширем простору ОЕБС-а умногоме зависе и од ситуације у суседним регионима. Сматрам да је дефинисање стратешког односа према суседним подручјима од суштинске важности за безбедност Европе и простора ОЕБС-а.

Даме и господо,

Очекујем да ћемо на предстојећем Министарском савету у Београду стратешки размотрити изазове са којима се простор ОЕБС-а суочава у години обележавања свог четрдесетогодишњег јубилеја. Садашња криза је нагласила трајне предности и корисност Организације за премошћивање разлика и проналажење заједничких решења прихватљивих за све. Верујем да наша Организација има неопходну снагу и флексибилност да и у наредним деценијама пружа адекватан допринос решавању све сложенијих безбедносних претњи и изазова.
Хвала вам на пажњи."